

Opat komendariusz Franciszek Ksawery Rydzyński (1795-1814)

Franciszek Ksawery Rydzyński **herbu Wierzbna** został opatem komendariuszem w klasztorze pelplińskim z chwilą, gdy objął rządy w diecezji chełmińskiej. Nastąpiło to 10 października 1795 r., gdy król pruski

Fryderyk Wilhelm II ustanowił go biskupem diecezjalnym, co potwierdził w grudniu tegoż roku papież Pius VI.

Rydzyński urodził się 13 lipca 1734 r. w Wyrzysku. Święcenia kapłańskie otrzymał w listopadzie 1757 r. 18 września 1780 r. został mianowany biskupem pomocniczym poznańskim otrzymując tytułarną diecezję Nilpolis. Był również kustoszem gnieźnieńskim. W diecezji chełmińskiej siedzibą biskupią Rydzyńskiego były jego dobra rodzinne w Niezuchowie pod Nakłem. Nie było rezydencji biskupiej w diecezji, gdyż jego poprzednik – Hohenzollern – rozebrał zamki lubawski i starogardzki, wcześniejsze miejsca pobytu ordynariuszy.

W rządach diecezją wspomagali Rydzyńskiego oficjalowie sufragani: Iwon Onufry Rogowski, później Jan Jerzy Wilkxycki. Wojny napoleońskie spowodowały ciężkie klęski na diecezję, a przewroty polityczne utrudniały niezmiernie sprawowanie rządów biskupich. Prawie cała diecezja chełmińska wcielona została do Księstwa Warszawskiego, gdy pomeziańska pozostała pod rządami pruskimi. Ta zmiana polityczna przyniosła także korzyści, gdyż nie pozwoliła wprowadzić w życie zamierzonej przez rząd pruski symultanizacji wielu kościołów katolickich diecezji chełmińskiej.

Za panowania na Pomorzu Prusaków Rydzyński w miarę możliwości naginał się do wymagań rządowych, natomiast gdy w 1812 r. zbliżały się orły napoleońskie, ogłosił wraz z kapitułą płomienną patriotyczną odezwę, zgłaszając akces do „Konfederacji generalnej Królestwa Polskiego”. W okresie istnienia Księstwa Warszawskiego był senatorem. Miał podobno w dobrach Rydzyńskiego – Niezuchowie zatrzymać się cesarz Napoleon Bonaparte.

Przemarsze wojsk związane z wojnami napoleońskimi odbywały się również w okolicach klasztoru pelplińskiego. W lutym 1807 r. stacjonowały w Pelplinie oddziały pospolitego ruszenia, tzw. Korpus Powstania Pomorskiego z jego dowódcą płk. Dominikiem Dziewanowskim. Nocą z 17 na 18 lutego podczas szalejącej śnieżycy prusacy zaatakowali polskich strzelców konnych. Dawni legioniści zaprawieni już w bojach nie dali się zaskoczyć i zmusili przeciwnika

do odwrotu. Następnego dnia, 19 lutego przybyło do Pelplina aż 16 tysięcy żołnierzy francuskich generała Mennarda. Wszystkie zasoby klasztoru zostały spożyte, a było zabito na potrzeby wojska. Dywizja odmaszerowała po czterech dniach w stronę Gdańska zostawiając po sobie dokładne ogołocone z żywności i wina spichlerze i piwnice. Od marca 1807 r., podczas oblężenia Gdańska umieszczono w klasztorze rannych, których klasztor zaopatrywał w lekarstwa i częściowo w żywność. W pobliżu wschodniego szczytu świątyni opactwa pochowano 600 zmarłych Francuzów, Polaków i Badańczyków. Klasztor był tak zadłużony, że dwóch cystersów zamknięto w areszcie w Gdańsku na skutek skargi wierzyciela. 30 października 1810 r. król Fryderyk Wilhelm wydał rozkaz zabierający majątek zakładów duchownych i klasztorów, przeznaczając go na spłacenie kontrybucji francuskiej. Od chwili wejścia tego rozporządzenia klasztor nie miał przyjmować kandydatów do nowicjatu. Wcześniej, w 1801 r. zabroniono w Pelplinie przyjmować osoby z innych terenów, następnie w 1802 r. wydano zakaz przyjmowania do nowicjatu mężczyzn, którzy nie ukończyli 24 lat.

Po śmierci opata komendariusza Franciszka Ksawerego Rydzyńskiego, który zmarł 17 października 1814 r., rząd pruski nie mianował nikogo na ten urząd.

W okresie rządów opata Rydzyńskiego administratorami pelplińskiej parafii byli:

Jan Gamrat, cysters. Urodził się ok. 1749 r. prawdopodobnie w Gorzędzieju. Profesję zakonną złożył w 1771 r. Administratorem parafią od 17 października 1796 r. do maja 1797 r. Następnie był proboszczem w Pogódkach. Zmarł 4 września 1804 r.

Izydor Lossau, cysters. Urodził się w 1740 r. na Warmii, profesję zakonną złożył w 1761 r. Parafią kierował od sierpnia 1797 r. do śmierci w dniu 10 lutego 1798 r.

Mateusz Prądkzyński, ostatni przeor pelpliński. Urodził się w 1756 r. w Podlesiu Małym. Do klasztoru wstąpił w 1778 r. Parafią w Pelplinie zawiadywał od 17 kwietnia 1798 r. do 31 grudnia 1806 r. Zmarł 25 lipca 1829 r. w Nowej Cerkwi jako miejscowy proboszcz.

Norbert Neumann, cysters. Urodził się w 1757 r. w Wielkiej Słońcy. Profesję zakonną złożył w 1780 r. Funkcję administratora pełnił od stycznia 1807 r. do grudnia 1808 r. Zmarł w Pelplinie w styczniu 1819 r.

Placyd Dyssarz, cysters. Urodził się w 1762 r. w Wysinie, profesję zakonną złożył w 1786 r. Był administratorem parafii w latach 1808-1814. Zmarł w Pelplinie w kwietniu 1818 r.

Muzycznie w środku lata, Turniej Amator Strong Man!

W sobotę, 30 lipca zapraszamy na wielki festyn w Pelplinie, który odbędzie się na targowisku miejskim.

W programie koncerty zespołów muzycznych oraz po raz pierwszy Turniej Amator Strong Man. Wieczorem do zabawy zagra zespół „Octawa”.

Na festynie: gastronomia, konkursy z nagrodami, plac zabaw dla dzieci.

Program:

- 17.00 Przywitanie, przedstawienie programu
- 17.15 Zabawy i konkursy dla dzieci i całych rodzin przeplatane muzyką
- 18.00 Koncert zespołu „Dewastator”
Chłopaki z naszej gminy grają żywiolowego i mocnego rock'a, którego warto posłuchać.
- 18.50 Turniej Amator Strong Man
Każdy silny i odważny może stanąć do rywalizacji!
Konkurencje: sztanga Axel, Spacer Farmera, Waga Płacz, Podnoszenie stopy życiowej, Armwrestling – Siłowanie na rękę
Zapisy od godz. 17-tej w miejscu imprezy. Nagrody czekają!
- 20.00 Koncert zespołu Wściekle Psy
Czterech młodych chłopaków ze Starogardu Gdańskiego. Grają dynamicznego rock'a, rock&roll'a i rockabilly w stylu lat 50. i 60.
- 21.00 do 1 w nocy
Zabawa przy zespole „Oktawa”
Doświadczony zespół z Trójmiasta zagra w 3-osobowym składzie znane i lubiane przeboje specjalnie do zabawy tanecznej.
- 22.00 – 24.00 (w przerwach zabawy)
Pokaz tańców orientalnych (brzucha, tureckich, indyjskich) w mistrzowskim wykonaniu

